

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

54.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 5-го Июля — 1835 — Wilno. Piątek. 5-go Lipca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 22-го Июня.

Состоящему за Оверъ-Прокурорскимъ столомъ въ Межевомъ Департаментѣ Правительствующаго Сената, Статскому Совѣтнику *Пошману*, Всемилоштивѣйше повелѣно быть Директоромъ Императорскаго Училища Правовѣдѣнія, съ назначеніемъ его Членомъ Консультациі, при Министерствѣ Юстиціи учрежденной.

— Негоціантъ *А. Торнбергъ*, въ Гапарандѣ, въ Норвегій, назначенъ Россійскимъ Вице-Консуломъ въ семь городѣ, на мѣсто умершаго *Г-на Сундела*.

— Указомъ Правительствующаго Сената 19-го Июня, Сардинскій Генеральный Консулъ въ Одессѣ, Кавалеръ *Гаетанъ Миланта*, признанъ Лукскимъ Консуломъ въ томъ же городѣ.

— Высочайше утвержденный Уставъ Императорскаго Училища Правовѣдѣнія заключаетъ въ себѣ въ сущности слѣдующія главные постановленія:

Училище Правовѣдѣнія учреждается для образованія юношества на службу по части судебной, и состоитъ въ заведѣваніи Министерства Юстиціи. Курсъ ученія продолжается 6 лѣтъ, и раздѣляется на начальный и окончательный; въ первомъ два класса, во второмъ четыре. Предметы преподаванія суть слѣдующіе: 1. Законъ Божій и Церковная Исторія. 2. Географія и Статистика. 3. Всеобщая Исторія. 4. Россійская Исторія. 5. Математика. 6. Естественная Исторія. 7. Физика. 8. Россійскій и Славянскій языки. 9. Латинскій языкъ. 10. Нѣмецкій языкъ. 11. Французскій языкъ. 12. Логика и Психологія. 13. Энциклопедія Правовѣдѣнія. 14. Исторія Правовѣдѣнія. 15. Россійское Законодѣніе. 16. Римское Законодѣніе. 17. Практическое Судопроизводство. 18. Числосчисаніе. — 19. Рисованіе и Черченіе. 20. Пѣніе. 21. Танцованіе и Гимнастика. Годовой курсъ въ каждомъ классѣ продолжается съ 1-го Августа по 1-е Июля, а Іюль назначается для отдохновенія. Черезъ каждые полгода производится воспитанникамъ частныя испытанія, а предъ окончаніемъ годоваго курса публичныя. — Воспитаникъ, послѣ двухлѣтняго пребыванія въ одномъ классѣ, оказавшійся неспособнымъ къ переводу въ слѣдующій, исключается изъ Училища. Въ послѣднемъ году предъ выпускомъ дѣлается воспитанникамъ верхняго класса строгое публичное испытаніе во всѣхъ предметахъ, которыми они обучались; на основаніи сего испытанія и сообразно съ свидѣтельствами наставниковъ и воспитателей, Училищный Совѣтъ дѣлаетъ назначеніе, съ какимъ классомъ каждый воспитаникъ достоинъ быть выпущенъ въ службу. Отличившіе воспитанники, получившіе чины 9-го или 10-го класса, опредѣляются преимущественно въ Канцелярію Министра Юстиціи и Правительствующаго Сената, а прочіе въ судебныя мѣста по губерніямъ, сообразно успѣхамъ ихъ въ наукахъ и нравственности. Вообще всѣ воспитанники, какъ казенные, такъ и своекоштные, обязаны по окончаніи курса прослужить по вѣдомству Министерства Юстиціи не менѣе шести лѣтъ. Число воспитанниковъ, казенныхъ и своекошт-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 22 Czerwca.

Знайдящемуся за Оверъ-Прокурорскимъ столомъ въ Граничномъ Департаментѣ Рządzącego Сенату, Радцы Стану *Poszmanowi*, Наймилоштивей розказано быдъ Директоромъ CESARSKIEY Szkoły Prawa, z przeznaczeniem na Członka Konsultacyi, przy Ministerystwie Sprawiedliwości ustanowionej.

— Negocyant *A. Tornberg*, w Gaparande w Norwegii, mianowany Wice-Konsulem Rosyjskim w tém mieście, na miejsce zmarłego *P. Sundela*.

— Przez ukaz Rządzącego Senatu 19 Czerwca, Sardynski Konsul Jeneralny w Odessie, Kawaler *Kajetan Milanta*, uznany Konsulem Łukieskim w témże mieście.

— NAYWYŻEY utwierdzone Ustawy CESARSKIEY Szkoły Prawa zawierają w sobie w treści głównejsze postanowienia następujące:

Szkoła Prawa ustanawia się dla kształcenia młodzi do służby w wydziale sprawiedliwości, i zostaje w wiedzy Ministerystwa Sprawiedliwości. Kurs nauk trwa 6 lat, i dzieli się na początkowy i ostateczny; pierwszy ma dwie klasy, drugi cztery. Przedmioty do wykładania są następujące: 1. Nauka Religii i Historia Kościelna. 2. Jęgrafia i Statystyka. 3. Historia Powszechna. 4. Historia Rosyjska. 5. Matematyka. 6. Historia Naturalna. 7. Fizyka. 8. Języki Rosyjski i Sławiński. 9. Język Łaciński. 10. Język Niemiecki. 11. Język Francuzki. 12. Logika i Psychologia. 13. Encyklopedya Prawa. 14. Historia Prawa. 15. Prawo Rosyjskie. 16. Prawo Rzymskie. 17. Praktyczne postępowanie Sądowe. 18. Pisanie poprawne. 19. Rysunek. 20. Śpiew. 21. Tańce i Gimnastyka. Kurs roczny w każdej klasie trwa od 1go Sierpnia do 1go Lipca, a miesiąc Lipiec przeznaczają się na wakacje. Co półroku wydają uczniowie examina prywatne, a przed ukończeniem rocznego kursu publiczne. Uczeń, który po dwuletniem zostawaniu w jednej klasie okaże się nieusposobionym do przeniesienia do klasy następnej, oddala się ze Szkoły. W ostatnim roku przed wyściem czyni się z uczniów wyższej klasy ścisły publiczny examen ze wszystkich przedmiotów, których się uczyli; na ośnowie tego examinu i podług świadectw, wykładających przedmioty, i dozorców, Rada Szkolna czyni przeznaczenie, z jaką rangą każdy uczeń godzien jest być wypuszczonym do służby. Celnieyszy uczniowie, którzy otrzymali rangi 9tej i 10tej klasy, przeznaczani bydź mają szczególniey do Kancellaryi Ministra Sprawiedliwości i Rządzącego Senatu, dalsi zaś do mieysc sądowych w Guberniach, względnie do ich postępow w naukach i obyczajności. W powszechności wszyscy uczniowie, jak skarbowi, tak i o własnym koszcie, obowiązani są po ukończeniu kursu wysłużyć pod wiedzą Ministerystwa Sprawiedliwości lat sześć.

Liczba uczniów, szkolnych i własnokosztnych u-

ныхъ, помещаемыхъ въ домъ Училища опредѣляется 150. Принимаются только потомственные дворяне. Пріемъ производится съ 1-го Ма по 1-е Юля. Вступающіе должны быть не моложе 12-ти и не старше 17-ти лѣтъ. Просищіе о принятіи подвергаются предварительному испытанію, сообразно возрасту ихъ. Своеконтные воспитанники вносятъ, за каждый годъ впередъ, по 1000 р. асс., съ надлежащимъ поручительствомъ въ вѣрномъ платежѣ сей суммы.

Главный и непосредственный начальникъ Училища есть Попечитель; онъ председательствуетъ въ Совѣтѣ, состоящемъ изъ Директора, Инспектора классовъ, трехъ Профессоровъ и воспитателя: четыре послѣдніе по избранію Попечителя.

По Высочайше утвержденному Штату Училища на первое трехлѣтіе, назначается на содержаніе онаго къ ежегодному отпуску изъ Государственнаго Казначейства по 156,654 р. 75 к., полагая примѣрно на 75 казенныхъ воспитанниковъ, шесть воспитателей, по одному для каждого класса, и 15 наставниковъ, кромѣ другихъ должностныхъ лицъ.

— Въ Умани предполагается учредить Училище для Евреевъ, заведеніе, безъ сомнѣнія, весьма полезное, въ которомъ будутъ преподавать: 1. Вѣтхій Заветъ или Священное Писаніе Евреевъ, съ толкованіемъ; 2. Еврейскій языкъ по правиламъ Грамматики; 3. Русскій языкъ, также по правиламъ Грамматики; 4. Нѣмецкій языкъ, на которомъ писана большая часть сочиненій, до Евреевъ относящихся; 5. Чистописаніе на всѣхъ трехъ языкахъ; 6. Арифметику; 7. Географію. Талмудъ, сочиненный уже послѣ Рождества Христова, и который для Евреевъ есть то же, что Коранъ для Магометанъ, въ послѣдствіе денные часы позволяется ученикамъ читать дома. Со временемъ, сообразно со средствами, будутъ введены еще другіе предметы. Особенное вниманіе будетъ обращено на поведеніе и прилежаніе учениковъ; въ концѣ каждой недѣли то и другое будетъ отмѣчаемо въ особой книгѣ. Нравственность особенно важна въ нынѣшнемъ состояніи Евреевъ. Училище будетъ состоять изъ трехъ классовъ, одного начальнаго и двухъ высшихъ. Кромѣ того учредится еще нижній или приготовительный классъ, въ который будутъ поступать въ теченіи курса ученики сколько нибудь знающіе, или ничего незнающіе; впрочемъ сіе послѣднее учрежденіе можетъ быть и измѣнено, или совершенно уничтожено, смотря по надобности. Число учителей ограничивается тремя, изъ которыхъ одинъ будетъ Директоромъ Школы, если не признается нужнымъ имѣть особеннаго Директора. Для содержанія Училища потребно въ годъ 6,000 рублей, сумма очень незначительная на такое полезное дѣло; она будетъ отпускаема изъ общественныхъ Еврейскихъ доходовъ.

Общество, ходатайствовавшее объ учрежденіи Школы, составить изъ себя Коммиссію для главнаго управленія дѣлами Училища. Главнѣйшій виновникъ заведенія есть Доктор Медицины *Абрамсонъ*; Уманскій житель. Не довольствуясь пожертвованіями денежными и учебными въ пользу Еврейской Школы въ Одессѣ, и побужденіемъ къ такимъ же пожертвованіямъ Графини *Тишкевичевой* и другихъ дамъ, онъ издумалъ открыть подобную же школу въ Умани. Должно полагать, что сія Школа, заведенная въ мѣстахъ, наиболѣе заселенныхъ Евреями, будетъ имѣть успѣхъ. Живущіе въ Россіи Евреи составляютъ четвертую часть всего ихъ племени, разбросаннаго по Земному Шару, и они болѣе находятся въ Польшѣ и въ губерніяхъ, отъ нея присоединенныхъ. Въ Одессѣ, въ послѣднія девять лѣтъ, число Еврейскихъ учениковъ увеличилось отъ 26 до 400, а Одесса лежитъ отъ Умани далеко, за степями Херсонскими. Во время Мономаха, въ XI и XII столѣтіяхъ, когда въ Европѣ Евреевъ жгли на кострахъ и рвали имъ зубы, Россія имъ покровительствовала, и теперь даетъ убѣжище. Чтобы сдѣлать пребываніе ихъ въ предѣлахъ Государства по возможности полезнымъ, Правительство печется объ улучшеніи ихъ образованія: что они способны къ оному, тому доказательствомъ служатъ *Спиноза*, *Мендельсонъ*, *Фридендерз* и многіе другіе. (С. П.)

Одесса, 7-го Юня.

Пароходъ *Нева* будетъ продолжать плаваніе между Одессою и Константинополемъ до Октября мѣсяца: въ послѣдній разъ отойдетъ онъ изъ Константинополя 25-го Октября. Пароходъ Императоръ НИКОЛАЙ исправляется, и когда будетъ готовъ, то дни отплытія его будутъ соображены съ днями отхода *Невы* такимъ образомъ, чтобы какъ изъ Одессы, такъ и изъ Константинополя было по три отпавленія въ мѣсяцъ.

мieszczonych w domu Szkoły, naznacza się 150. Przyjmują się tylko potomni dworzanie. Przyjmowanie odbywa się od 1go Maja do 1go Lipca. Wchodzący powinni być nie młodszy od 12tu lat, ani starsi od 17tu. Proszący o przyjęcie poddają się poprzedniczemu examnowi, stosownie do ich wieku. Własnokosztni uczniowie, wnoszą, za każdy rok z góry, po 1,000 rub. assyg., z należytą poręką na wierność opłaty tej summy.

Głównym i bezpośrednim Naczelnikiem Szkoły jest Kurator; on prezyduje w Radzie, składającej się z Dyrektora, Inspektora klas, trzech Professorów i Dozorczy: czterey ostatni z wyboru Kuratora.

Podług Narwyżey utwierdzonego Ektatu Szkoły na pierwsze trzy lata, naznacza się na jej utrzymanie corocznie wypłacać z Podskarbstwa Państwa po 156,654 r. 75 k., kładąc wzorowie na 75 skarbowych uczniów, sześciu Dozorców, po jednym do każdej klasy, i 15 wykładających przedmioty, prócz innych osób obowiązkowych.

— W Humanu zamierzono założyć Szkołę dla Żydów, zakład bezwątpienia nader pożyteczny, w którym będą wykładane: 1) Stary Testament czyli Pismo święte Hebrajskie z wykładem; 2) Język Hebrajski podług prawideł Grammatyki; 3) Język Rosyjski, także podług prawideł Grammatyki; 4) Język Niemiecki, w którym większa jest liczba dzieł, odnoszących się do Żydów; 5. Pisanie poprawne we wszystkich tych językach; 6. Arytmetyka; 7. Jeografia. Talmud, napisany już po Narodzeniu Chrystusa, a który dla Żydów jest tém, co Koran dla Mahometanów, w godzinach poobiednich pozwala się uczniom czytać w domu. Z czasem podług środków, inne jeszcze będą zaprowadzone przedmioty. Szczególniey baczną będzie zwracana na sprawowanie się i pilność uczniów; w końcu każdego tygodnia jedne i drugie będą zapisywane do osobney księgi. Obyczajność na szczególniejszą zasługuje uwagę w dzisiejszym stanie Żydów. Szkoła będzie się składała z trzech klas, jednej początkowej i dwóch wyższych. Oprócz tego zaprowadzi się jeszcze klasa niższa czyli przygotowawcza, do której będą wchodzili uczniowie cokolwiek umiejący, albo nie umiejący; zresztą ten ostatni zakład może być nawet odmieniony, albo zupełnie skasowany, podług potrzeby. Liczba nauczycieli ogranicza się do trzech, z których jeden będzie Dyrektorem Szkoły, jeżeliby nie była uznana potrzeba mieć osobnego Dyrektora. Na utrzymanie Szkoły potrzeba na rok 6,000 rubli, summa całę nieznacząca na rzecz tak pożyteczną, wypłacana będzie z dochodów zgromadzeń żydowskich.

Towarzystwo, które się starało o zaprowadzenie Szkoły, złoży z pomiędzy siebie Kommissyę, dla głównego zarządu sprawami Szkoły. Głównym przyczyną tego zaprowadzenia jest Doktor Medycyny, *Abramson*, mieszkaniec Humanu. Nie przestając na ofiarach pieniężnych i pomocach naukowych na rzecz Szkoły Żydowskiej w Odessie, i na zachęceniu do podobnychże ofiar *Hrabiny Tyszkiewiczowej* i innych Dam, umyślił on założyć podobną Szkołę w Humanu. Spodziewać się należy, że ta Szkoła, zaprowadzona w mieyscach, najwięcej żydami osiadłych, będzie miała powodzenie pomysłu. Zamieszkali w Rosyi Żydzi stanowią czwartą część całego ich narodu, rozrzuconego po kuli ziemskiej, a większą częścią są w Polsce i w Guberniach od niej przyłączonych. W Odessie, w ostatnich dzie więciu latach, liczba uczniów Żydowskich powiększyła się od 26 do 400. Odessa zaś leży od Humanu daleko, za stepami Chersonskimi. Za czasów Monomacha, w XI i XII wiekach, kiedy w Europie Żydów na stosach palono i zęby im wyrwano, Rosya dawała im opiekę, i teraz daje przytułek. Ażeby uczynić pobyt ich w granicach Państwa, ile można, pożyteczniejszym, Rząd ma pieczę o ulepszeniu ich kształcenia: że oni do tego są zdolni, za dowód służy *Spinoza*, *Mendelsohn*, *Friedländer* i wielu innych. (P. P.)

Odessa, 7go Czerwca.

Statek parowy *Newa*, ciągle będzie odbywał żeglugę pomiędzy Odessą a Konstantynopolem do miedziernika: ostatni raz odejdzie z Konstantynopola 25 Października. Parochod *Cesarz NIKOLAJ*, naprawia się, i jak tylko będzie gotowy, dni odpływania jego będą zastosowane do dni odchodzenia *Newy*, w taki sposób, ażeby równie z Odessy, jak z Konstantynopola wychodziły po trzy razy na miesiąc.

— Пароходы *Одесса* и *ПЕТРЪ Великій*, съ Юня мѣсяца, предназначены исключительно для поддержания постоянныхъ сообщеній между Одессою и Крымомъ. Каждый Четвертокъ будетъ отсюда отправленъ: *Одесса* будетъ ходить въ Евпаторію и обратно, а *ПЕТРЪ Великій* въ Ялту, Феодосію, Керчь и обратно тѣмъ же путемъ. Пароходъ *Наслѣдникъ*, недавно отправленный отсюда въ Азовское Море, назначенъ для сообщеній между Керчью, Таганрогомъ и Бердянскомъ, и посредствомъ онаго учредится постоянное сообщеніе между Одессою, Крымомъ и Таганрогомъ.

— Бессарабской Области, Леовскаго уѣзда, въ селеніи Вадулуй-Исаки, съ 4-го на 5-е число Мая мѣсяца шелъ сильный градъ, величиною въ орѣхъ, продолжавшійся не болѣе одного часа, но повредившій, какъ въ послѣдствіи времени оказалось, 12,487 кустовъ винограда. 21-го Мая также выпалъ сильный градъ въ селеніи Кожужной, Оргѣвскаго уѣзда, много повредившій плоды въ садахъ фруктовыхъ и виноградныхъ, и огородныхъ овощей. (Од. В.)

Казань, 25-го Мая.

Буря, свирѣпствовавшая 15-го числа сего мѣсяца отъ юга, а въ ночи на 16-е отъ запада, сносила крыши, а по Волгѣ, у судовъ рвала канаты, ломала якоря; оторванные суда съ необыкновенною быстротою неслись по ветру и теченію на другія, ломались и тонули. Вообще, какъ слышно, эта буря причинила значительный вредъ судоходству отъ затопленія многихъ судовъ.

Внизъ по Волгѣ, отъ Казани въ 15-ти верстахъ, потонуло семь судовъ, а ниже, въ 50 верстахъ, противъ села Красновидова, одно судно, всего восемь судовъ, а именно: двѣ барки, назначенныя въ С. Петербургъ съ листовичными корабельными членами до 30,000 пудовъ, отъ С. Петербургскихъ купцовъ Замяткина и Кирилова; барка Орловскаго купца Козмы Чудинова съ коммисіонерскою кладью: муки ржаной 1,000 кулей и овса 1,000 четв.; двѣ бѣланы, одна Балахнинскаго уѣзда, деревни Желнина, крестьянина Павла Кирпичникова, а другая Дубовскаго посада купца Кирилы Макарова, обѣ съ разными лѣсными издѣліями; разшива Костромской Губерніи Макарьевскаго уѣзда, деревни Деушихи, удѣльнаго крестьянина Семена Тюрина, съ 9,000 пуд. пшеницы; шитикъ Чистопольскаго мѣщанина Степана Мукосева, съ 750 четв. овса, и барка Котельничскаго купческаго брата, Бориса Смердова, съ грузомъ ржаной муки 2,100 кулей и овса 500 четв. Всѣ эти суда слѣдовали съ разныхъ здѣшнихъ пристаней къ городу Рыбинску. Грузъ, находившійся въ оныхъ, весь сохраненъ, исключая небольшого количества, разнесеннаго водою; однако убытки, потерянныя частными людьми, могутъ простираться до 50,000 рублей.

Того же 15-го числа Мая, въ Тетюшскомъ уѣздѣ, близъ села Кирельскаго, потонула разшива, принадлежавшая Костромскаго уѣзда деревни Стрѣльниковой, торгующему крестьянину Дмитрію Шумову; она шла въ Кострому съ собственнымъ грузомъ его: пшеницы 359, ржи 290, гороха 75 четв. и муки ржаной 100 кулей, нагруженныхъ въ Симбирской Губерніи, съ пристани села Новодевичьяго. Эта разшива проломилась себѣ правый бокъ, ударившись на носъ разшивы, принадлежащей Нижегородской Губерніи, Макарьевскаго уѣзда, села Работокъ, крестьянину Евдокиму Любимову, которая шла съ грузомъ пшеницы отъ Самарской пристани къ городу Рыбинску. По проломѣ праваго бока въ томъ суднѣ, оно стало наливаться водою и наклоняться на правую сторону, при чемъ перекачивался туда же и хлѣбъ, который почти весь былъ насыпной. Убытокъ, отъ сего потерпѣнный крестьяниномъ Шумовымъ, простирается до 17,000 (Сбв. II.)

Кострома.

16-го Мая была у насъ ужасная буря, свирѣпствовавшая въ особенности надъ Ипатьевскимъ Монастыремъ. Съ Троицкаго Собора сорвала она двѣ главы, и, поднявъ ихъ къ верху сажень на пять, бросила одну черезъ садъ и восточную стѣну архіерейскаго дома въ рѣку Кострому на разстояніи почти полуверсты, — другую черезъ домъ же къ болверку; прочія расшатала и сдвинула съ мѣстъ свѣи. Нельзя себѣ представить всѣхъ ужасовъ этого свирѣпатаго могущества, съ которымъ буря рвала въ мелкіе куски, особенно желѣзо, и разбрасывало иные по рѣкѣ и улицѣ, или свернувъ въ шарообразную массу, поражала и разражала ея все встрѣчавшееся. Между прочимъ одинъ кедръ перешибло пополамъ. Въ городѣ дѣйствіе бури было слабѣе. (Сб. II.)

— Пароходы *Одесса* и *ПИОТРЪ Великій*, одъ Czerwca są przeznaczone szczególniej dla utrzymywania stałej komunikacji między Odessą a Krymem. Co czwartek będą ztąd wychodziły: *Odessa* chodzić będzie do Eupatorii i napowrót, a *PIOTR WIELKI* do Jalty, Teodozyi, Kercza i napowrót tą drogą. Parochod *Następca*, niedawno wysłany ztąd do morza Azowskiego, przeznaczony, dla komunikacji pomiędzy Kerczem, Taganrogiem i Berdiańskiem; za jego pośrednictwem urządzi się stała komunikacja pomiędzy Odessą, Krymem i Taganrogiem.

— W Obwodzie Bessarabskim, powiecie Leowskim, wsi Waduлуй-Isaki, z 4go na 5ty Maja padał grad moczny, wielkości orzecha, który trwał nie więcej nad jedną godzinę, ale uszkodził, jak później się okazało, 12,487 krzaków winogrodowych. 21go takż wypadł grad moczny we wsi Kożużney, w powiecie Orgiejewskim, który wiele szkody zrządził w sadach fruktowych i winogrodowych, i w jarzynach ogrodowych. (G. O.)

Kazań, dnia 25 Maja.

Burza, która grassowała dnia 15go t. m. z południa, a w nocy na 16ty od zachodu, zносила dachy, a na Wołdze, u statków rwała liny, łamała kotwice; zerwane statki z niezwyczajną bystrością leciały z wiatrem i nurtem na drugie statki, inne łamały się i tonęły. Powszechnie słyhać, że ta burza zrządziła znaczne szkody dla spławu przez zatopienie mnóstwa statków.

W dół Wołgi, 15 wiorst od Kazania, zatoneło 7 statków, a niżej, o 50 wiorst, naprzeciw wsi Krasnowidowa, jeden statek, wszystkich statków ośm, a mianowicie, dwie barki, przeznaczone do St. Petersburga z modrzewiowemi okrętowemi sztukami do 30,000 pudów, od St. Petersburgskich kupców *Zamiatkina* i *Kirytowa*; barka Orłowskiego kupca *Kozmy Czudinowa* z ładunkiem kommisyonierskim: maki żytniej 1,000 kulow, i owsa 1,000 четв.; dwie bielany, jedna ze wsi *Żelnina*, Powiatu Bałachnińskiego, włościanina *Pawła Kirpicznikowa*, a druga z Dubowskiej posady, kupca *Cyrillego Makarowa*, obiedwie z różnemi drewnianemi wyrobami; razszywa z Kostromskiej Gubernii, *Makarjewskiego Powiatu*, wsi *Deuszichy*, włościanina *Symona Tiuryna*, z 9,000 pudów pszenicy; sztyk *Czystopolskiego* mieszczanina *Stefana Mukosiewa*, niosący 750 четв. owsa, i barka *Kotelniczewskiego* kupieckiego brata, *Borysa Smerdowa* z ładunkiem maki żytniej 2,100 kulow, i owsa 500 четв. Wszystkie te statki szły z różnych tutejszych przystani do miasta Rybińska, a ładunek, który się na nich znajdował, cały uratowany, prócz niewielkiej ilości, rozniesionej wodą; straty jednakże, przez prywatne osoby poniesione, mogą dochodzić do 50,000 rubli.

Tegoż dnia, 15 Maja, w Powiecie Tetiuszkim, w bliskości wioski Kirelska, zatoneła razszywa, należąca do handlującego włościanina *Dymitra Szatowa*, z Powiatu Kostromskiego, wsi *Strelnikowey*; szła do Kostromy z własnym jego ładunkiem: pszenicy 359, żyta 290, grochu 75 четв. i maki żytniej 100 kulow, naładowanych w Gubernii Simbirskiej, z przystani wsi *Nowodewiczja*. W Razszywie tej wyłamał się bok prawy, od uderzenia na nos razszywy, należącej do włościanina *Ewdokima Lubimcowa* ze wsi *Rabotek*, powiatu *Makarjewskiego*, Gubernii Niżehorodzkiej; statek ten szedł z ładunkiem pszenicy z przystani *Samarskiej* do miasta *Rybińska*. Po wyłomie w prawym boku, statek zaczął nabierać wody i chylić się na prawą stronę, od czego na tenże bok zsypywać się zaczęło i zboże, które wszystkie prawie było nasypne. Szkoda, poniesiona przez włościanina *Szatowa*, dochodzi, 17,000 rubli. (P. P.)

Kostroma.

Dnia 16 Maja była u nas okropna burza, która, grassowała szczególniej nad Hypacyewskim Klasztorem. Z soboru Trojeckiego zerwała dwie kopuły i podniosszy w górę na pięć sążni, rzuciła jedną przez sad i wschodnią ścianę biskupiego domu do rzeki Kostromy, w odległości prawie pół wiorsty, — drugą zaś przez dom także na burwałek; inne rozkołysała i z miejsc swych wyrzuciła. Niepodobna wystawić sobie wszystkich okropności tej straszliwej mocy, z jaką burza rozrywała w drobne kawałki, osobliwie żelazo i rozrzucała niektóre po rzecę i ulicę, albo zwinąwszy w kulistą masę, razila nią i rozprasała wszystko, co napotkała. Między innemi, cedr jeden przełamała na pół. W mieście dźwignienie burzy było słabsze. (P. P.)

ИНОСТРАННЫЕ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 22-го Іюня.

Мы осведомляемся въ сію минуту, что Августѣйшіе Государи приняли приглашеніе Е. Величества Императора Фердинанда, для прѣзда въ Теплицъ, во второй половинѣ Октября; равномерно и Берлинъ будетъ обрадованъ, нѣскольконевнымъ пребываніемъ Высочайшихъ Гостей, хотя сіе и наступитъ поздно осенью. Отряды корпуса гвардіи, назначенные въ Калишъ для маневровъ, соберутся сперва въ Іюль мѣсяцъ на 10 дней въ Потсдамъ, для ученья.

28-го Іюня.

Е. К. Высочество Наслѣдникъ престола, прибыль сюда изъ Ней-Стрелица. Отправился въ Петербургъ Е. Высочество, Владѣтельный Герцогъ Нассаускій.

— Е. Величество давалъ вчера аудіенцію Барону д'Оссону, наименованному Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ Шведскимъ при здѣшнемъ Дворѣ.

Данцигъ, 24-го Іюня.

Россійскія войска, отправляющіяся чрезъ Данцигъ въ Калишъ, усилены еще однимъ баталіономъ (называемымъ, Пруссаго Наслѣднаго Принца), такъ, что весь отрядъ будетъ составлять около 6,600 чел. Сія гвардія, которой устройство и обмундировка самыя блестящія, вступитъ на корабли въ Кронштадтъ 27-го Іюля. Высадка въ Данцигскомъ портѣ кончится въ одинъ день. (G. C.)

1-го Іюля.

Здѣсь носится слухъ, что Тайный Совѣтникъ Чоппе, Членъ Министерской Коммиссіи, будетъ вскорѣ употребленъ въ Кабинетъ.

— Если чугунныя дороги, будутъ учреждены между Парижемъ и Берлиномъ: первая изъ сихъ столицъ, будетъ отъ насъ не далѣе, какъ Лейпцигъ. Нынѣ собираются складки, на учрежденіе чугунныхъ дорогъ отсюда въ Гамбургъ, Лейпцигъ и Штетинъ. Въ продолженіе одного утра, подписали акціонеры сумму 500,000 рейхсталеровъ. Если сіи 3 дороги будутъ устроены: то Берлинъ сдѣлается центромъ Европейской торговли. (D. P.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 19-го Іюня.

Вчера, въ день Ватерлооскаго сраженія, Герцогъ Веллингтонъ по обыкновенію давалъ большой обѣдъ Штабъ-Офицерамъ, участвовавшимъ въ помянутомъ сраженіи; Король также почтилъ обѣдъ своимъ присутствіемъ. Въ тотъ же день была угощаемъ и гвардія; но въ трехъ кавалерійскихъ полкахъ гвардіи нашлось только 36, а въ семи пѣхотныхъ баталіонахъ 70 офицеровъ и нижнихъ чиновъ, бывшихъ подъ Ватерлоо.

— Экспедиція въ Испанію, подъ начальствомъ Полковника Эванса, снаряжается съ такимъ быстрымъ успѣхомъ, и число вербующихся столь велико, что принуждены были ограничиться пріемомъ только такихъ офицеровъ, которые уже бывали въ полѣ, и принимать только тѣхъ волонтерами, кто приводитъ съ собою двадцать человекъ рядовыхъ, или кладетъ въ Англійскій банкъ сумму, равную поручительству за такое число людей. Полагаютъ, что уже на будущей недѣлѣ отправится отсюда одинъ отрядъ въ Испанію. Говорятъ, что Генераль Чигестеръ, служившій на Пиренейскомъ полуостровѣ, будетъ командовать частію вспомогательныхъ войскъ; что уже отправлено 80,000 ружей для арміи Королевы, и что за тѣмъ послѣдуетъ еще нѣсколько тысячъ. (C. II.)

20-го Іюня.

Скорый отъѣздъ Лорда Блумфильда въ Стокгольмъ, имѣетъ связь, какъ увѣряетъ Globe, съ дипломатическими переговорами между Правительствами, Россійскимъ, Британскимъ и Шведскимъ.

23-го Іюня.

Корабельный Капитанъ Фридрихъ Грей, наименованъ первымъ приближеннымъ Секретаремъ Перваго Лорда Адмиралтейства, Лорда Авкланда.

— Капитанъ Сиръ Джонъ Россъ возвратился изъ путешествія по твердой землѣ.

— На дняхъ прибыль сюда изъ Парижа Г. Марекъ съ порученіями отъ Французскаго Морскаго Министра Адмирала Дюперре, для познанія порядка Англійскаго морскаго управленія.

— Здѣшнія и Ирландскія газеты сообщаютъ за несомнительное, что вскорѣ будетъ представленъ Парламенту билль преобразованія городскихъ сословій въ Ирландіи, на тѣхъ же самыхъ основаніяхъ, какія къ подобному преобразованію и въ Англіи недавно приняты.

— Лордъ Вилліамъ Россель, наименованъ Послан-

ВІАДОМОСТІ ЗАГРАНИЦЗНЕ.

P R U S S Y.

Berlin, dnia 22 Czerwca.

Dowiadujemy się w tej chwili, że Najjaśniejsi Monarchowie przyjęli zaproszenie Najjaśniejszego Cesarza Ferdynanda na zjazd do Cieplie, który w drugiej połowie Października nastąpi; Berlin będzie również cieszył się kilkodziowym pobytom Najjaśniejszych Gości, chociaż ten dopiero w późnej jesieni nastąpi. Oddziały korpusu gwardyi, przeznaczone na rewię do Kalisza, zbiorą się pierwsey w miesiącu Lipcu dla wspólnych ćwiczeń na dni 10 do Potsdamu.

Dnia 28.

J. K. Wysokość Królewic Następca Tronu, przybył tu z Neu-Strelitz. Wyjechał do Petersburga, Jego Wysokość Panujący Xiążę Nassauski.

— Król Jegomość udzielił dnia wczorayszego posłuchanie wstępne, Baronowi d'Ohsson, mianowanemu nadzwyczajnym Posłem i pełnomocnym Ministrem Szwedzkim, przy tutejszym Dworze.

Gdańsk, dnia 24 Czerwca.

Woyska Rossyyskie, które przez Gdańsk udadzą się do Kalisza, pomnożone zostały jednym jeszcze bataljonem (nazwanym Następcy Tronu Pruskiego), tak, iż cały oddział wynosić będzie około 6,600 ludzi. Ta gwardya, której organizacya i umundurowanie są najświetniejsze, wsiądzie w Kronsztadzie na okręty 27go Lipca. Wylądowanie w porcie Gdańskim w jednym dniu nastąpi. (G. C.)

Dnia 1go Lipca.

Rozchodzi się tu pogłoska, że Tayny Radca Tschoppe, Członek Kommissyi Ministeryalney, użytym ma bydz wkrótce w Gabinecie.

— Jeżeli koleje żelazne będą zaprowadzone w przeszerzeni między Paryżem a Berlinem, pierwsza z tych stolic nie będzie na przyszłość bardziey odległą od nas, jak dzisiaj Lipsk. Teraz zbierają się składki na założenie kolei żelaznych ztąd do Hamburga, do Lipska i do Szczecina. W ciągu jednego poranku zapisali się akcyonaryusze z summa 500,000 talarów. Jeżeli te 3 drogi żelazne przyyda do skutku, Berlin stanie się śródokowym punktem handlu europejskiego. (Dz. P.)

WIELKA BRYTANIA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 19 Czerwca.

Wczora, jako w rocznicę bitwy pod Waterloo, Xiążę Wellington, podług zwyczaju, dawał wielki obiad dla Sztabu-Oficerów, którzy się w bitwie tej znajdowali. Król także udarował obiad ten swoją obecnością. Tegoż dnia była uczta dla Gwardyi; ale w trzech półkach jazdy Gwardyi znalazło się tylko 36, a w 7miu pierwszych batalionach 70 Oficerów i niższych rang, którzy byli pod Waterloo.

— Wyprawa do Hiszpanii, pod dowództwem Półkownika Evansa, z takim gotuje się pośpiechem, i liczba zaciągających się tak wielka, że musiano przestać na przyymowaniu takich tylko oficerów, którzy byli już w kampaniach, i przyymować takich tylko ochotników, którzy przywiodzą z sobą dwadzieścia szeregowych, albo kładą na Banku Angielskim summa, wyrównyującą poręce za taką liczbę ludzi. Tak rozumieją, że w przyszłym tygodniu wyruszy ztąd jeden oddział do Hiszpanii. Mówią, że Jenerał Chichester, który służył już na półwyspie Pireneyskim, będzie dowodził częścią wojsk posilkowych; że wysłano już 80,000 karabinów dla wojsk Królowey; i że za temi póydzie jeszcze kilka tysięcy. (P. P.)

Dnia 20.

Śpieszny wyjazd Lorda Blumfield do Sztokholmu, odnosi się, jak Globe zapewnia, do układów dyplomatycznych między Rządami Rossyi, Anglii i Szwecyi.

Dnia 23.

Kapitan okrętowy Fryderyk Grey, został mianowany Sekretarzem przybocznym pierwszego Lorda admiralicyi Lorda Auckland.

— Kapitan Sir John Ross, wrócił z podróży swojej po stałym lądzie.

— W tych dniach przybył tu z Paryża P. Marec w zleceniach Francuzkiego Ministra marynarki, Admirała Duperré, dla obeznania się z tokiem Angielskiej Administracyi morskiej.

— Gazety tutejsze i gazety Irlandzkie donoszą za rzecz nieulegającą żadney wątpliwości, że wkrótce będzie przedstawiony Parlamentowi bil reformy korporacyi municypalnych w Irlandyi, oparty na takich samych zasadach, jakie do podobney reformy w Anglii, właśnie co przyjęto.

— Lord William Russel, został mianowany Posłem

никомъ въ Брюссель, Сиръ Р. Адаиръ въ Берлинъ, а Г-нъ Ше въ Штутгардъ (G. C.)

ГЕРМАНИЯ.

Аугсбургъ, 23-го Июня.

Сегодняшняя *Всеобщая Газета*, содержитъ слѣдующія новости изъ Силезіи: „Мы здѣсь имѣемъ точное извѣстіе, что Е. Величество, 31-го Августа прибудетъ въ Лигницъ. 1-го и 2-го Сентября, онъ сдѣлаетъ смотръ 5-му корпусу Арміи, близъ сего города; 3 числа, Король отправится въ Калишъ; 3-го и 5-го Сентября осматривать 6 корпусъ войска; 6-го числа онъ оттуда поѣдетъ въ Конрадсвальдау около Швейдница, 6 и 7 числа будутъ большіе маневры обоихъ корпусовъ, 9-го ч. Е. Величество намѣренъ прибыть въ Бреславль а 10-го числа отправится въ Калишъ.“

— Вчерашній номеръ сей же газеты, заключаетъ извѣстіе изъ Галиціи, что съѣздъ Императора Фердинанда съ прочими Августѣйшими Монархами, при Лембергѣ не будетъ, но что оный тотчасъ по окончаніи при Калишѣ военныхъ маневровъ, послѣдуетъ въ Богемію.

— Число Прусскаго войска, долженствующее прибыть въ Калишъ, будетъ состоять изъ 20,000. Военные маневры начнутся въ срединѣ Августа.

26-го Июня.

Всеобщая газета уведомляетъ, что съѣздъ Государей въ Теплицѣ послѣдуетъ 27-го Сентября.

Гамбургъ, 27-го Июня.

Здѣшній Корреспондентъ, содержитъ слѣдующее письмо съ Россійской границы: „По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Риги, въ Москвѣ происходили новыя сужденія о соединеніи Двины съ Дняпромъ, и учиненіи ихъ судоходными. Сіе предположеніе, будтобы почитаютъ предпріятіемъ исполнимымъ, которое нѣкогда изумитъ свѣтъ и доставитъ явные выгоды половинѣ Европы. Когда же еще и по Дунаю будутъ ходить пароходы, то торговля еще болѣе возвысится; и вообще торговые пути, въ Остиндію опять обратятся къ востоку. Сверхъ сего если огромная паровая дорога въ Австрійской Имперіи (въ Галицію) сдѣлается новою пружиною торговли восточной Европы: тогда можно надѣяться чрезвычайнаго сообщенія Европы съ Азіею и быстрыхъ успѣховъ образованности сей послѣдней. Такъ же слышно о намѣреніи соединить Волгу съ южною Россіею, только не извѣстно, помощію ли каналовъ, или чугуною дорогою.“ (D. P.)

Франкфуртъ, 23-го Июня.

Въ Майнцѣ обнародовано, что вывозимые товары будутъ подвергнуты строгому досмотру. Всякій отправляющій товары, объявленные въ вольномъ портѣ, для высылки за границу державъ, принадлежащихъ къ таможенному союзу, обязанъ представить залогъ, пока не докажетъ офиціальными свидѣтельствами, что они дѣйствительно вывезены за границу.

— Императорско-Россійскій Гофъ-Маршалъ, Графъ *Потоцкій*, прибылъ сюда изъ С. Петербурга.

— По письмамъ, полученнымъ изъ Карлсруе, кажется, что во время балатировки во Второй Палатѣ, проекта закона, о приступленіи къ таможенному Германскому союзу, большинство, покрайней мѣрѣ, 8 шарами будетъ на сторонѣ проекта.

— Французскіе журналы, по поводу того, что посредничество, не принято, единогласно заключаютъ, что Г-нъ *Моле*, который въ Апрѣлѣ приглашаемъ былъ къ составленію новаго Кабинета, вѣроятно и нынѣ получить сіе порученіе. Сіе обстоятельство, совокупно съ усиливающимися затрудненіями Апрѣльскаго процесса, даетъ поводъ къ слухамъ о распушеніи Министровъ, и о вступленіи Г-на *Моле* въ новый Кабинетъ.

— Равноумно не прекращается слухъ, что Король *Людвигъ* предполагаетъ отказаться отъ союза съ Англіею и склониться къ Сѣвернымъ Державамъ. Маршала *Мезона* и Г. *Моле* выставляютъ благоприятствующими сей новой системѣ, которая причинитъ непремѣнное преобразованіе Министерства, и при томъ тотчасъ по закрытіи Палаты нынѣшняго засѣданія. (G. C.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 20-го Июня.

Избранный въ Вервенсѣ на мѣсто Генерала *Себастьяна* Г. *Квинеттз*, принадлежитъ къ оппозиціи.

— Съ нѣкотораго времени, говорить здѣсь о новомъ родѣ пшеницы, вырастающей и поспѣвающей въ продолженіи 70 дней. Въ Сѣверныхъ Департаментахъ, будто бы уже дѣлали опыты надъ симъ родомъ хлѣба, которые если будутъ удачны, то жатва пше-

НИЕМЦЫ.

Ауспургъ, дня 23 Czerwca.

Дзисіеysza *Gazeta Powszechna* zawiera następujące doniesienia ze Szlązka: „Mamy tu pewną wiadomość, że Najjaśniejszy Król przybędzie dnia 31 Sierpnia do Lignicy. W dniu 1 i 2 gim Września odbędzie przegląd 5go korpusu armii w bliskości tego miasta; dnia 3go uda się Najjaśniejszy Pan do Kalisza; obejrzy w dniu 3 i 5 Września 6ty korpus woyska; uda się ztamtąd dnia 6go do Konradswaldau około Swidnicy, gdzie dnia 6 i 7 odbędą się wielkie popisy obudwóch korpusow. W dniu 9tym Najjaśniejszy Król ma przybyć do Wrocławia i uda się dnia 10go do Kalisza.“

— Wczorayszy numer teyże gazety, zawiera doniesienie z Galicyi, że zjazd Najjaśniejszego Cesarza *Ferdynanda* z innymi NN. Monarchami, nie nastąpi pod Lwowem, ale w Czechach, zaraz po skończonych popisach wojennych pod Kaliszem.

— Liczbą woyska Pruskiego, które przybyć ma pod Kalisz, podają na 20,000. Popisy wojenne rozpoczną się w połowie Sierpnia.

Dnia 26.

Gazeta Powszechna zawiera: „Zjazd Monarchów w Cieplicach nastąpić ma w dniu 27 Września.“

Hamburg, dnia 27 Czerwca.

Tuteyszy *Korrespondent* zawiera następujący list, pisany znad granicy Rosyyskiej: „Według najnowszych wiadomości z Rygi, naradzano się w Moskwie nowo o połączeniu Dźwiny z Dnieprem i o uczynieniu ich żeglownymi. Wniosek ten miano uznać za przedsięwzięcie, które kiedyś, jako olbrzymie, świat zadziwi, i wywrze widoczny wpływ na połowę Europy. Gdy już teraz i na Dunaju iść będą statki parowe, a przeto handel bardziey będzie ożywiony, i w ogólności drogi handlowe do Indyi Wschodnich, znowu mają być na wschód skierowane; gdy, oprócz tego, olbrzymia kolej parowa w Cesarstwie Austryackim (do Galicyi), będzie nową dźwignią handlu wschodniej Europy; przeto możemy się spodziewać nadzwyczajnego powiększenia komunikacyi Europy z Azyą, i szybkich postępów w cywilizacyi tey ostatniej. Słychać także o projekcie połączenia Wolgi z południową Rosyją, nie wiadomo czy za pomocą kanałów, czy przez kolej żelazną.“ (Dz. P.)

Frankfort, dnia 23 Czerwca.

W Moguncyi ogłoszono urządzenie, że wychodzące towary, ścisłej kontroli poddane zostaną. Każdy kto wysyła towary, zadeklarowane w porcie wolnym do przesyłki, za granicę krajów do Związku celnego należących, jest obowiązany złożyć kaucyą na tak długo, dopóki urzędowemi nie dowiedzie świadectwami, że przeszły za obręb graniczny.

— CESARSKO-Rosyyski Marszałek Dworu, Hrabia *Potocki*, przybył tu z Petersburga.

— Według listów odebranych z Karlsruhe, zdaje się, że przy głosowaniu w Izbie drugiej nad projektem do prawa o przystąpieniu do celnego związku Niemieckiego, większość przynajmniej 8 kresiek, będzie za projektem.

— Dzienniki francuzkie z powodu, że zasada nie interwencyi przemogła, wnoszą zgodnie, że P. *Mole*, który w Kwietniu był wzywany do utworzenia nowego gabinetu, i teraz zapewne odbierze toż samo polecenie. Okoliczność ta, łącznie ze wzmagającemi się trudnościami procesu kwietniowego, daje powód do pogłosek o przesileniu Ministeryalnem i o weyściu P. *Molé* do nowego gabinetu.

— Również nie ustają wieści, że Król *Ludwik* zamysła o zrzeczeniu się przymierza z Anglią, a zbliżeniu się do Mocarstw północnych. Wymieniają Marszałka *Maison* i P. *Molé*, jako przychylnych temu nowemu systematowi, który pociągnąłby za sobą konieczną zmianę Ministeryum, a to zaraz po zamknięciu teraźniejszego Izb posiedzenia. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 20 Czerwca.

Obrany w Vervins na miejsce Jenerała *Sebastiana* P. *Quinette*, należy do oppozycyi.

— Od niejakiiego czasu mówią tu o nowym rodzaju pszenicy, która w ciągu dni 70 wzrasta i dóryzewa. W departamentach północnych miano już robić doświadczenia z tym gatunkiem zboża, które jeżeli się powiodą, zbiór pszenicy we Francyi trzy razy, do roku

ницы во Франціи могла бы быть собираема три раза въ годъ.

— Изъ Бильбао уведомляютъ, что орудія о выгрузкѣ которыхъ было извѣщено, не были съ Англійскаго корабля, но съ Испанскаго парохода, *Reina-Gubernadora*. Однако жъ артиллеристы, дѣйствующіе сими орудіями, суть Британцы.

— По письмамъ изъ Голландіи, собирается тамъ много Французскихъ Легитимистовъ, съ тѣмъ, чтобы пробраться въ Испанію и вступить въ службу *Донъ-Карлоса*.

— Здѣсь сказываютъ о путешествіи Короля въ Бретань, однако не назначаютъ времени, когда сѣе послѣдуетъ.

— Вмѣсто раненнаго Генерала *Сумалакаррегеви* будто бы принялъ начальство надъ Карлистскою арміею, Генераль *Эрасо*. По словамъ нѣкоторыхъ журналовъ, Карлистскій Командиръ, получилъ сѣю рану въ сраженіи за 4 мили отъ Витторіи. Войскомъ Королевы командовалъ тогда *Ириарте*.

— Приказомъ, изданнымъ въ Пампелунѣ 1-го Іюня, Генераль *Вальдецъ* наказалъ дивизію своего войска за то, что она допустила себя разсѣять непріятелю бывшему гораздо въ меньшемъ числѣ. Полки, составляющіе сѣю дивизію, будутъ лишены штандартовъ до того времени, пока новыми подвигами мужества и храбрости не исправятъ сей вины; въ продолженіи сего они также не будутъ получать ни водки, ни вина.

21-го Іюня.

Вчера умеръ Генераль-Лейтенантъ, Перъ Франціи, Графъ *Бонради де-Ст. Сюльписъ*.

— Изъ Байонны уведомляютъ отъ 16-го с. м., что *Вальдецъ* совокупно съ подкрѣпленіями, доставленными *Эспартеромъ*, имѣетъ при себѣ въ Витторіи 22,000 войска. Изъ Ст. Себастьяна и Сантандера, 13 числа послано подкрѣпленіе въ Бильбао.

— Сказываютъ, что отъѣздъ Адмирала *Риньи* въ отпускъ, есть только предлогомъ; онъ имѣетъ секретныя порученія отъ Правительства, съ которыми, безъ сомнѣнія, отправится въ Тулонъ.

— Французское Правительство опредѣлило въ награду 100,000 фр. тому, кто изъ Французскихъ или иностранныхъ мореходцевъ, возвратитъ въ Францію часть или цѣлый гарнизонъ корветы *Лиллоазъ*, отправленной подъ командою Капитана *Блессовилля* для новыхъ открытій на водахъ Исландіи и Гренландіи. Съ 1833 года о сей экспедиціи не получено ни малѣйшаго извѣстія.

22-го Іюня.

Мониторъ, вчерашняго числа помѣщаетъ слѣдующую телеграфическую депешу изъ Байонны: „19 ч. въ 9 часовъ утра, крѣпость Бильбао еще защищалась, а палуба Карлистовъ постепенно ослабѣвала. Сказываютъ, что *Вальдецъ* идетъ въ защиту сему городу.“

— Изъ Ст. Жанъ де Лудъ сообщаютъ отъ 15-го ч., что оттуда отплылъ Французскій флотъ въ Ст. Себастьянъ, на коемъ находится 1,000 чел., назначенныхъ въ подкрѣпленіе гарнизона въ Бильбао.

— Маршалъ *Клозель* предложилъ учредить въ Алжирѣ банкъ, коего главная цѣль будетъ вспомогать тамошнимъ колонистамъ. Знатнѣйшіе купцы въ Марсели подписались, на составленіе 2-хъ милліоновъ фр. для подкрѣпленія сего банка.

23-го Іюня.

Въ вчерашнемъ законодательномъ засѣданіи Палаты Перовъ, приняты слѣдующіе проекты: 1) О улучшеніи сплава по рѣкамъ; 2) О прибавкѣ къ прошлогоднему бюджету; 3) О устройствѣ кладовой для запрещенныхъ товаровъ. Сія же Палата обратившись въ судилище совершила 24-е судебное засѣданіе, въ которомъ ничего особеннаго не произошло.

— Частное письмо, полученное сегодня съ Испанской границы, сообщаетъ, что *Вальдецъ* 17-го числа пошелъ съ 15,000 изъ Витторіи въ Бильбао. Журналы, издаваемые въ Бордо, подтверждаютъ важное происшествіе о ранѣ, полученной Генераломъ *Сумалакаррегеви*, присовокупляя, что сѣе приключилось 18-го числа.

— Слышно, что всѣ Офицеры дѣйствующей арміи, которые во время наступающихъ генеральныхъ маневровъ не явятся въ свои корпуса, будутъ обойдены при производствѣ.

— *Journal des Débats* помѣщаетъ слѣдующее изъ журнала *Toulonnais*: „Сказываютъ, что эскадру, назначенную къ Испанскимъ берегамъ, будутъ составлять: линейные корабли: *Сципионъ*, *Тритонъ* и *Несторъ*; корветы: *Фортуна*, *Дюранъ*, *Несторъ*, *Финистерре*, *Лампроа*; фрегатъ *Ифигенія* и нѣсколько бриговъ. Кто будетъ командовать сего эскадрою, еще не извѣстно.

бѣдѣ могъ быдъ ускутечнаны.

— Z Bilbao donoszą, że armaty, o których wyładowaniu na ląd donoszono, nie były z angielskiego okrętu, ale ze statku parowego hiszpańskiego, *Reina-Gubernadora*. Artyllerzyści wszakże, temi działami kierujący, są Anglicy.

— Według listów z Hollandyi, przybywa tam wiele Legitymistów francuzkich, w zamiarze dostania się do Hiszpanii, do służby *Don Carlosa*.

— Mówią tu o podróży Króla do Bretanii, nie naznaczają jednak czasu, w którym to ma nastąpić.

— Na miejsce ranionego Jenerała *Zumala-Carreguy*, miał objąć dowództwo nad wojskiem Karolistów Jenerał *Eraso*. Według niektórych gazet, wódz Karolistowski odniósł tę ranę w bitwie o 4 mile od Vittorii. Wojskiem Królowey dowodził wtenczas Jenerał *Iriarte*.

— Przez rozkaz dzienny, datowany w Pampelonie 1 Czerwca, ukarał Jenerał *Valdez* dywizyą swojego woyska za to, że daleko mniejszey liczbie nieprzyjaciół rozproszyć się dała. Półki, składające tę dywizyą, będą pozbawione sztandarów póty, póki nowemi dowodami mężstwa i waleczności błędu tego nie zagładzą; przez ten czas nie będą także otrzymywać, ani wódki, ani wina.

Dnia 21.

Jenerał - Porucznik, Hr. *Bonradi de St. Sulpice*, Par Francyi, umarł dnia wczorajszego.

— Donoszą z Bayonny pod dniem 16 b. m., że *Valdez* ma przy sobie 22,000 woyska w Vittorii, łącznie z posiłkami, które przyprowadził *Espartero*. Z St. Sebastian i Santander, wysłano dnia 13 pomoc do Bilbao.

— Mówią, że wyjazd Admirała *Rigny* za urlopem jest pozorny tylko; ma on tajemne od Rządu zlecenie, z któremi bezwątpienia uda się do Tulonu.

— Rząd Francuzki wyznaczył 100,000 fr. nagrody dla każdego z marynarzy francuzkich lub zagranicznych, którzyby przywieźli z powrotem do Francyi część lub całą załogę korwety *Lilloise*, wysłanej pod Kapitanem *Blessoville* dla nowych odkryć na wodach Islandyi i Grenlandyi. Od roku 1833 nie miało najmniejszej o tej wyprawie wiadomości.

Dnia 22.

Monitor umieścił następującą, daty wczorajszej depeszę telegraficzną z Bayonny: „Dnia 19 o godzinie gtey rano, bronilo się jeszcze Bilbao, a strzelanie Karolistów wolniało stopniowo. Mówiono, że *Valdez* spieszy na odsiecz temu miastu.“

— Piszą z St. Jean de Luz pod dniem 15, że wypłynęła ztamąd flotylla francuzka do St. Sebastian, zabrawszy na swój pokład 1,000 ludzi, przeznaczonych na wzmoocnienie załogi w Bilbao.

— Marszałek *Clauzel* podał plan założenia banku w Algierze, którego głównym celem będzie udzielanie wsparcia tamtejszym osadnikom. Znakomitsi kupcy w Marsylii podpisali się, że złożą 2 miliony franków, na wsparcie tego banku.

Dnia 23.

Na wczorajszém prawodawczém posiedzeniu Izby Parów, przyjęto następujące projekta do prawa: 1) O polepszeniu сплаву на рѣкахъ. 2) Względem dodatków do przeszłorocznego budżetu. 3) O urządzeniu miejsca składowego dla zakazanych towarów. Taż Izba, zamieniwszy się potem w sąd, odbyła 24-te posiedzenie sądowe, na którym nic ważnego nie zaszło.

— List prywatny odebrany, dnia dzisiejszego od granicy hiszpańskiej, donosi, że *Valdez* dopiero dnia 17 wyruszył w 15,000 z Vittorii ku Bilbao. Gazety, wychodzące w Bordeaux, potwierdzają ważny wypadek o ranieniu Jenerała *Zumala-Carreguy*, z nadmienieniem, że się to stało dnia 18go.

— Słychać, że wszyscy Oficerowie woyska czynnego, którzyby się podczas naybliższego popisu jeneralnego przy swoich korpusach nie znajdowali, będą pominięni przy wydzarzonych na wyższe stopnie promocyach.

— *Journal des Débats* donosi, co następuje, z dziennika *Toulonnais*: „Mówią, że eskadrę, przeznaczoną do brzegów hiszpańskich, składać będą: okręty liniowe, *Scipion*, *Triton* i *Nestor*; korwety: *Fortune*, *Durante*, *Nestor*, *Finisterre* i *Lamprois*, fregata *Iphigénie* i kilka brygów. Kto będzie tą eskadrą dowodził, jeszcze nie wiadomo.

25-го Июня.

26-20. *Июня.*

27-го Іюня.

ШВЕЙЦАРІЯ.

18-20 Июня.

Dnia 24.

Dnia 25.

Dnia 26.

(A.P.S.Z.)

Dnia 27.

S Z W A Y C A R Y A.

Dnia 18go Czerwca.

(2)

дать, что употребленные донынѣ средства со стороны Нѣмецкихъ Правительствъ къ прекращенію личныхъ сообщеній, будутъ отмѣнены, и сіе для Швейцарскихъ мастеровыхъ, весьма желательно: ибо во многихъ мѣстахъ чувствуемъ быть болѣе и болѣе недостатокъ въ работникахъ. (G. C.)

Б Е Л Г І Я.
Брюссель, 21-го Іюня.

Журналы наши увѣряютъ, что для *Донъ-Карлоса* набираютъ охотниковъ въ Бельгій; но сіе требуетъ подтвержденія. *Journal Belge* увѣдомляетъ отъ 12-го Іюня изъ Амстердама: „Всѣ здѣшніе портные поспѣшаютъ окончить мундиры для войска *Донъ-Карлоса*. Купеческій домъ *Gone* и Комп. взялся вооружить и снабдить всѣмъ потребнымъ 20,000 чел. назначенныхъ въ подкрѣпленіе отрядовъ *Сумалакарреви*. Баварцы, Баденцы и Саксонцы, ежедневно по 10 и по 20 чел. идутъ чрезъ Нимегъ внутрь Государства. Никому изъ здѣшнихъ туземцевъ нельзя вступать въ службу. Изъ всего можно заключать, что первый отрядъ войскъ, назначенныхъ для сей экспедиціи, отправится въ путь до 15 ч. с. м.

24-го Іюня.

Обнародовано Королевское постановленіе, о собраніи военныхъ резервовъ, или земскаго ополченія разныхъ областей. *Courrier Belge* увѣряетъ, что приняты средства, усилить войско, стоящее въ лагерь при сѣверной границѣ.

26-го Іюня.

Увѣряютъ, что Князь *Таллейранъ* проживавшій нѣсколько времени въ своемъ помѣстьи, въ *Понтъ-де-Санъ* подъ *Авенесомъ*, будтобы третьяго дня проѣзжалъ чрезъ *Монсъ* и *Люттихъ* въ *Ахенъ*.

— Сказываютъ, что здѣшнее Правительство, противится, поддерживать прямымъ посредничествомъ, Испанію: ибо строго нейтральная держава, какою есть Бельгія, никогда не должна оказывать подобной помощи. (G. C.)

Разныя извѣстія.

Въ засѣданіи, бывшемъ 12-го числа въ Верхнемъ Парламентѣ, Лордъ *Странфордъ* требовалъ объясненія на вопросъ: имѣетъ ли Правительство намѣреніе принять какія либо мѣры въ пользу вдовъ и семействъ тѣхъ изъ Англійскихъ подданныхъ, кои будутъ убиты на войнѣ въ Испаніи. Лордъ *Мельбурнъ* отвѣчалъ на это отрицательно.

— Духовное завѣщаніе Елисаветы *Кукъ*, вдовы знаменитаго мореплавателя, вскрыто ея душеприкащиками. Послѣ нея осталось 60,000 ф. ст. Она завѣщала Британскимъ Музеумамъ медаль Коплея, выбитую въ честь мужа ея Королевскимъ Обществомъ, и медаль, равномѣрно для него выбитую по приказанію Георгія III. Въ пользу школы для бѣдныхъ слѣпыхъ завѣщала она 1,000 ф. ст.

— Въ *Мониторѣ* напечатано: „Тѣ изъ Французовъ, кои хотятъ опредѣлиться въ службу Ея Католическаго Величества Королевы Испанской, и вмѣстѣ съ тѣмъ сохранить права Французскаго подданнаго, должны, на основаніи 21 статьи гражданскихъ законовъ, обратиться въ Министерство Юстиціи.“

— Въ *Макопѣ*, помѣстьи Князей *Шилей*, въ Бельгій, найдено въ одномъ подвалѣ около 2,000 древнихъ монетъ, принадлежащихъ ко времени съ 260 до 270 года Христіанскаго лѣтосчисленія, и на коихъ изображены Императоры *Клавдій* и *Постумій*, и Галльскіе Государя того же времени *Викторинъ* и *Тетрикусъ*. Изображенія сѣи сохранились довольно хорошо, но надписи нѣсколько попорчены.

— Изъ *Турина* увѣдомляютъ, что въ *Александріи* 5-го Іюня обрушился домъ, въ развалинахъ коего погибло 47 человекъ; 16 было тяжело ранено, 22 легко. Въ этомъ домѣ праздновали въ то время свадьбу одного Еврея, на которую приглашены были многіе Христіане. Между убитыми находится Полковникъ Кавалеръ *Анжіони*, другіе три Офицера, равно и Раввинъ тамошней Еврейской синагоги.

— Французскій романистъ *Бальзакъ* находится въ *Вѣнѣ* и собираетъ матеріалы для сочиненія новаго историческаго романа. Онъ уже нѣсколько разъ посѣщалъ Ваграмское поле сраженія.

— Число Студентовъ въ *Тюбингенскомъ Университетѣ*, записанныхъ на лѣтній семестръ, простирается до 653.

— 5-го Іюня умеръ въ *Вѣнѣ* Генераль *Радосевичъ*, прославившійся въ войнахъ Австріи съ Наполеономъ, одинъ изъ самыхъ достойныхъ Генераловъ Австрійской Арміи. (Сбв. П.)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Іюля 5 дня 1835 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. Левъ Боровскій.

Б Е Л Г І Я.

Bruxella, dnia 21 Czerwca.

Наше газеты удерживаютъ, że dla *Don-Carlosa* werbują ochotników w Belgii, co jednak potwierdzenia potrzebuje. *Journal Belge* donosi pod datą 12 Czerwca z Amsterdamu: „Wszyscy tutejsi krawcy zajęci są śpiesznym końcem mundurów dla wojsk *Don-Carlosa*. Dom handlowy *Hope* i Spół. podjął się kosztów uzbrojenia i oporządzenia 20,000 ludzi, przeznaczonych na wzmocnienie szeregów *Zumala-Carreguy*. Bawarczykowie, Badeńczykowie i Sasi, codziennie po 10 do 20 przez Nimegę dążą w głąb kraju. Nikomu z tutejszych krajowców nie jest wolno zaciągać się. Z tego, co się tu dzieje, wnosić można, iż pierwszy oddział wojsk, do tej wyprawy przeznaczonych, uda się w podróż przed 15 b. m.

Dnia 24.

Ogłoszone zostało rozporządzenie Królewskie, względem zwołania rezerwy czyli landweru różnych prowincy. — *Courrier Belge* zapewnia, że zostały przedsięwzięte środki, ażeby wzmocnić wojsko, zebrane w obozie przy północnej granicy.

Dnia 26.

Zapewniają, że Xiążę *Talleyrand*, który przez czas niejaki bawił w majątności swojej w *Pont-de-Sains* pod *Avesnes*, miał zawczora przejeżdżać przez *Mons* i *Leodium* do *Akwisgranu*.

— Mówią, że Rząd tutejszy jest przeciwny temu, ażeby przez bezpośrednią interwencyą wspierać Hiszpanią, ponieważ Mocarstwo ściśle neutralne, jakim jest Belgia, nigdy takiej pomocy udzielać nie powinno. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Na posiedzeniu dnia 12go Czerwca w Wyższej Izbie Angielskiej, Lord *Strangford* żądał objaśnienia na pytanie: czy jest zamiarem Rządu przedsięwziąć jakie środki na rzecz wdów i sierot tych angielskich poddanych, którzyby polegali na wojnie w Hiszpanii; Lord *Melbourne* odpowiedział odmownie.

— Testament *Elżbiety Cook*, wdowy sławnego żeglarsza, otworzony został przez exekutorów. Zostało po niej 60,000 funtów szterlingów. Dla Muzeum Brytańskiego zapisała medal *Kopleja*, bity na uczczenie jej męża przez Towarzystwo Królewskie, i medal, również dla niego wybity z rozkazu *Jerzego III*. Na szkoły dla ubogich ślepych zapisała 1,000 funtów szterlingów.

— W *Monitorze* wydrukowano: „Ci z Francuzów, którzy chcą wejść do służby Najjaśniejszej Królowej Hiszpańskiej, i razem zachować prawa poddanego Francyi, obowiązani są, na ośnowie 2go artykułu kodeksu cywilnego, udać się do Ministerium sprawiedliwości.“

— W *Macon*, majątności XXżąt *Szimey* w Belgii, znaleziono w sklepie jednym około 200 sztuk starożytnych monet, należących do czasu od 260—270 roku Ery Chrześcijańskiej, na których wyobrażeni są Imperatorowie *Klaudiusz* i *Posthumus*, oraz Monarchowie *Gallii* tegoż czasu *Wiktorin* i *Tetricus*. Wyobrażenia zachowały się dosyć dobrze, napisy nieco uszkodzone.

— Z *Turynu* donoszą, że w *Alessandryi* 5go Czerwca zapadł dom, w gruzach którego zginęło 47 osób: 16 było ciężko ranionych, 22 lekko. W domu tym odbywało się wtedy Żyda jednego wesele, na które zaproszonych było także wiele Chrześcian. Pomiędzy zabitemi znajduje się Półkownik Kawaler *Angioni*, trzech jeszcze Oficerów i Rabbini tameczney Synagogi.

— Francuzki romansopis *Balzac* znajduje się w *Wiedniu* i zbiera materyały do nowego romansu historycznego. Kilka już razy oglądał pole bitwy pod *Wagranem*.

— Liczba studentów w Uniwersytecie *Tubingenkim*, zapisanych na letnie półrocze, do 653 dochodzi.

— Dnia 5go Czerwca zmarł w *Wiedniu* Jenerał *Radoszewicz*, sławny w wojnach Austrii z Napoleonem, jeden z najznakomitszych Jeneratów Austriackich. (P. P.)